

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ ІМЕНІ М. В. ОСТРОГРАДСЬКОГО
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ЗМІСТУ ОСВІТИ**

«ЯКІСТЬ ОСВІТИ: ЗМІНИ ЗАРАДИ ПРОГРЕСУ»

ЗБІРНИК

матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

19 жовтня 2021 року

(електронне видання)

Київ – 2021

УДК 37:005.6

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 6 від 16 грудня 2021 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Войцехівський М. Ф., директор Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Івашньова С. В., заступниця директора з наукової роботи Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Кочерга О. В., заступник директора з навчально-методичної роботи Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Меленець Л. І., завідувачка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук;

Гончаренко А. М., доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Дятленко Н. М., доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Базиль Людмила Олександрівна, докторка педагогічних наук, доцентка, вчена секретарка Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Кошіль Оксана Петрівна, завідувачка шкільним відділенням фахового коледжу «Універсум», викладачка Циклової комісії з педагогічної освіти, кандидатка педагогічних наук.

Якість освіти: зміни заради прогресу: збірник матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 19 жовтня 2021 р. / Автори та упорядники: М. Войцехівський, С. Івашньова, О. Кочерга, Л. Меленець, А. Гончаренко, Н. Дятленко. (Електронне видання). Київ. ІПО КУБГ, 2021. 213 с.

До збірника ввійшли тези та статті учасників IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Якість освіти: зміни заради прогресу». У роботах розглянуті питання компетентнісного підходу та якості освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність; перших результатів, знахідок, проблем Нової української школи; пошуку шляхів підвищення якості дошкільної освіти: український та світовий досвід; варіативності змісту та форм розвитку професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти; психолого-педагогічного дизайну інклюзивного простору освітнього процесу.

Збірник адресовано науково-педагогічним, науковим працівникам, докторантам, аспірантам, студентам, педагогам-практикам і всім, хто цікавиться питанням розвитку освіти, її якістю та якістю освітньої діяльності.

УДК 37:005.6

*За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на джерела літератури
відповідальність несуть автори.*

© Інститут післядипломної освіти КУБГ, 2021
© Войцехівський М., Івашньова С., Кочерга О., Меленець Л., Гончаренко А.
(автори-упорядники), 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
----------------	---

1. Компетентнісний підхід та якість освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність

<i>Журба Катерина Олександрівна Педагогічні умови виховання смисложиттєвих цінностей у підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України.....</i>	<i>7</i>
<i>Заводна Леся Михайлівна Новотвори, виникнення яких зумовлено модернізаційними процесами в освіті України.....</i>	<i>9</i>
<i>Левицька Оксана Михайлівна Міждисциплінарний підхід у навчанні (на прикладі Міжнародної освітньої програми Destination Imagination).....</i>	<i>13</i>
<i>Лемеш Юлія Вячеславівна Компетентнісний підхід та якість освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність на уроках іноземної мови.....</i>	<i>16</i>
<i>Меленець Людмила Іванівна Застосування полікритеріального підходу при оцінюванні якості дошкільної освіти.....</i>	<i>18</i>
<i>Міср Тетяна Іванівна Компетентнісний підхід в умовах глобалізаційних викликів та інтенсифікації інформаційних потоків.....</i>	<i>21</i>
<i>Стрельніков Віктор Юрійович Компетентнісний підхід до моніторингу якості системи підготовки менеджерів освіти.....</i>	<i>24</i>
<i>Сударева Галина Федорівна Базове нормативно-правове забезпечення особистісно орієнтованої освіти України XXI століття.....</i>	<i>28</i>
<i>Тараймович Наталя Борисівна Сутність, специфіка й структура професійної компетентності вчителя математики.....</i>	<i>31</i>

2. Нова українська школа: перші результати, знахідки, проблеми

<i>Байназарова Олена Олександрівна Концепція «Нова українська школа» як основа для розробки стратегії розвитку загальної середньої освіти в об'єднаній територіальній громаді.....</i>	<i>34</i>
<i>Біла Ольга Вікторівна Робота зі словами в 1-му класі на уроках навчання грамоти в технології «Щоденні 5».....</i>	<i>37</i>
<i>Говоруха Людмила Петрівна Особливості навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках у початковій школі.....</i>	<i>39</i>
<i>Гурин Наталія Анатоліївна Використання проєктної діяльності на уроках у початковій школі.....</i>	<i>42</i>
<i>Демидова Ганна Олександрівна Критичне мислення, як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів.....</i>	<i>45</i>
<i>Дрок Наталія Ярославівна Формування здоров'язберезувальної компетентності в учнів на уроках фізичної культури.....</i>	<i>47</i>

Дудар Лілія Миколаївна <i>Важливість LEGO для навчання в новій українській школі.....</i>	52
Зарченко Дарія Володимирівна <i>Проблема формування медіаграмотності школярів у змісті початкової освіти та шкільній практиці.....</i>	55
Зеленяк Наталя Миколаївна <i>Виховання цінностей у молодших школярів під час освітнього процесу.....</i>	57
Ковальська Тетяна Григорівна <i>Інтерактивні методи в активному навчанні учнів початкової школи.....</i>	61
Колесник Лілія Вікторівна <i>Розвиток логічного мислення на уроках математики у початковій школі.....</i>	63
Колодезєва Світлана Леонідівна <i>Використання інноваційних технологій навчання як засіб формування освітньо-розвивального середовища початкової школи.....</i>	66
Кондратова Вікторія Вадимівна <i>Розвиток творчих здібностей учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» в умовах реформування початкової освіти.....</i>	69
Кравчук Лариса Володимирівна <i>Компетентнісний підхід до навчання – засаднича ідея Нової української школи.....</i>	73
Лесюк Людмила Степанівна <i>Мандрівка на планету емоцій з учнями початкової школи.....</i>	76
Лоскутова Наталія Ігорівна <i>З досвіду розвитку інформаційної компетентності учнів на уроках інформатики та математики.....</i>	79
Мартін Аліна Миколаївна <i>Формування природознавчої компетентності в учнів молодшого шкільного віку.....</i>	82
Нечасна Таїсія Володимирівна <i>Теоретичні аспекти організації екологічного виховання в 1-му класі.....</i>	85
Семеній Наталія Олегівна <i>Актуальні проблеми сімейної педагогіки в контексті Нової української школи.....</i>	87
Содоль Ірина Василівна <i>Ігрові технології як засіб формування позитивної мотивації учнів.....</i>	90
Тарапака Наталія Володимирівна <i>Шляхи формування творчої активності молодших школярів в умовах Нової української школи.....</i>	94
Тіхонова Наталія Георгіївна, Агеєнко Ольга Сергіївна <i>Розкриття творчого потенціалу молодших школярів у системі розвивального навчання в умовах Нової української школи.....</i>	97
Цибульська Світлана Михайлівна <i>Виховання в учнів початкової школи патріотичних почуттів.....</i>	102
Чернецька Олена Георгіївна <i>Формування пізнавальної активності молодших школярів на уроках математики.....</i>	105

Черпак Юрій Васильович *Вплив ігрових прийомів на якість проведення уроків фізичної культури в 1-4 класах*.....110

Шопіна Марина Олександрівна *Діагностика та подолання девіантної поведінки молодшого школяра*.....112

3. Шляхи підвищення якості дошкільної освіти: український та світовий досвід

Братанова Леся Василівна, Ніжнік Олена Іванівна *Створення в закладі дошкільної освіти безпечних, доступних та нешкідливих умов розвитку, виховання, навчання дітей та праці*.....115

Гагаріна Наталія Павлівна, Скуренко Світлана Леонідівна *Якісна дошкільна освіта як запорука успішного розвитку дитини*.....117

Демченко Юлія Миколаївна *Розвиток математичних здібностей дитини як мета дошкільної математичної підготовки*.....122

Котелянець Наталка Валеріївна *Розвиток дослідницької активності дітей старшого дошкільного віку в процесі експериментування*.....127

Кошіль Оксана Петрівна *Особливості реалізації середовищного підходу в дошкільній освіті*.....132

Новоселецька Ірина Едуардівна *Спектр впливу музичного мистецтва на дітей дошкільного віку: український та світовий досвід*.....135

Пазюк Світлана Андріївна *Технології формування у дітей дошкільного віку екологічно доцільної поведінки й діяльності в природі*.....137

4. Варіативність змісту та форм розвитку професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти

Абрамович Тетяна Вікторівна *Розвиток професійної компетентності соціального педагога в системі післядипломної освіти*.....141

Бабак Ірина Миколаївна *Вчимося на практиці: використання віршованих матеріалів з німецької мови для проведення мовленнєвих зарядок у 5-6 класах*.....145

Вердібекова Христина Арсенівна *Реалізація професійного усного мовлення майбутніх фахівців у світлі професійно-орієнтованих концепцій*.....148

Гетманець Іван Максимович *Формування менеджерської компетентності педагогічних кадрів. Практика України та США*.....150

Євчук Олена Миколаївна *Роль і місце професійної компетентності як показника професіоналізму сучасного вчителя-філолога*.....154

Лебедик Леся Вікторівна *Критерії якості підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи*.....156

Лях Дар'я Олегівна *Дослідницькі уміння вчителя початкової школи: основи розуміння суті феномена*.....161

Мазурок Мирослава Василівна <i>Розвиток професійної компетентності вчителя гуманітарного циклу у вимірах Нової української школи</i>	163
Полякова Олена Василівна <i>Сертифікація як механізм професійного зростання вчителів початкових класів в умовах якісних змін в освіті</i>	168
Семенець Лариса Петрівна <i>Самоосвітня діяльність та самореалізація вчителя як основні фактори розвитку його професійної компетентності</i>	170
Стадник Катерина Володимирівна <i>Теоретичні аспекти впливу пізнавальної активності та тематичної пізнавальної активності на розвиток учителя</i>	172
Тіхонова Наталія Георгіївна <i>Шляхи підвищення професійної компетентності педагога в роботі з батьками в умовах Нової української школи</i>	174
Третяк Ольга Петрівна <i>Професійна підготовка вчителів до виховання толерантності в учнів початкової школи</i>	178
Філіп Юлія Леонтіївна, Голєва Альона Олександрівна <i>Інфомедійна грамотність сучасного вчителя нової української школи</i>	182
Шкіренко Олена Віталіївна <i>Розвиток духовно-моральних цінностей вчителів в умовах післядипломної освіти</i>	185
Шостак Анастасія Богданівна <i>Процес становлення молодого вчителя в контексті формування компонентів професійної компетентності</i>	188

5. Інклюзивний простір освітнього процесу: психолого-педагогічний дизайн

Богомазова Лідія Валентинівна <i>Сенсорний розвиток дітей, які мають інтелектуальні порушення</i>	190
Войтко Валентина Володимирівна <i>Специфіка корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку в сучасних умовах</i>	194
Головченко Олена Олексіївна <i>Впровадження соціально-побутового орієнтування для дітей з особливими потребами на прикладі заняття з розділу «Харчування»</i>	197
Гончаренко Алла Миколаївна, Дятленко Наталія Михайлівна <i>Активні методи навчання у формуванні готовності педагогів дошкільної освіти до роботи в інклюзивних групах</i>	200
Кашуба Людмила Володимирівна <i>Корекційна спрямованість навчання в початковій школі в умовах інклюзії</i>	202
Кочерга Олександр Васильович <i>Рівновага в інклюзивному освітньому просторі: психофізіологічний аспект</i>	205
Пеценко Вікторія Олегівна <i>Питання гіпертонусу в дітей дошкільного віку: що має знати педагог</i>	209

Список використаних джерел:

1. Каменский Я. А. Великая Дидактика. М.: Наркомпрос, 1939. 318 с.
2. Кочерга О.В., Шорохова В.В. Використання балансувальної дошки доктора Френка Белгау в навчально-корекційної роботі з учнями 1-4 класів з порушеннями психофізичного розвитку. Київ. Видав. дім «Слово», 2015. 64 с.
3. Кочерга О.В. Сензитивність як психофізіологічний стан людини. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2012. № 17. С. 71-74.
4. Риццолатти Джакомо, Синигалья Коррадо Зеркала в мозге: О механизмах совместного действия и сопереживания / Пер. с англ. О. А. Кураковой, М. В. Фаликман. Москва. Языки славянских культур, 2012. 208 с.
5. Святе Євангеліє. К.: Благо, 2019. – С. 51.

ПИТАННЯ ГІПЕРТОНУСУ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ЩО МАЄ ЗНАТИ ПЕДАГОГ

Пеценко Вікторія Олегівна, викладачка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Анотація. Коротко розкрито таке явище, як гіпертонус, причини його виникнення, типи. Зосереджено увагу на переліку заходів, які можна вжити задля уникнення чи корекції гіпертонусу і дітей дошкільного віку.

Ключові слова: гіпертонус; дитина; м'язи; спостереження; розвиток рухів.

М'язове волокно людини має працювати, як пружина: скорочуватися, а потім розслабитися і повертатися у вихідне положення.

Але буває й інший стан м'язу, при якому він залишається напруженим (скороченим) навіть в стані спокою. Існує група чинників, що провокують таке надмірне напруження в будь-яких групах м'язів, яке зберігається в момент їх розслаблення. При підвищеному тонусі м'язи людини щільні, скуті, довільні рухи утруднені, іноді болючі. Цей стан дістав назву – гіпертонус. М'язи скорочуються і залишаються в напруженому стані. Самостійно розслабитися вони вже не можуть.

За рахунок укорочення довжини вони втрачають свій первісний контур. Внаслідок м'язового спазму, який здавлює судини і зменшує їх просвіт, блокується кровопостачання тканин, порушується їхнє харчування, що уповільнює оновлення клітин. Гіпертонус м'язів змінює все! І виникати він може в будь-якому віці, проте причини виникнення у дітей і дорослих різні.

Гіпертонус у дитини – це надмірне перенапруження м'язів згиначів. Він обумовлений тим, що протягом довгого часу в ще ненародженій дитини м'язи знаходяться в постійній напрузі. В утробі матері рухи плода обмежені і не різноманітні: в порожнині матки ручки стислі в кулачки і ніжки притиснуті до тулуба, а підборіддя – до грудей. Новонародженим затишніше зберігати позу ембріона, так вони відчують себе більш захищеними і спокійними.

Підвищений тонус м'язів – це один з основних синдромів неврологічних захворювань і порушень роботи нервової системи. Сигнали мозку неправильно передаються по нервових волокнах, помилково трактуються або не доходять до місця свого призначення, що і є причиною некоректної, уповільненої відповіді

м'язів. Порушення тонузу може бути у всіх групах м'язів або в одній певній групі, наприклад, в згиначах рук, розгиначах ніг;

Через які фактори може постраждати плід під час вагітності?

- тривалий період кисневого голодування – так звана гіпоксія. В процесі кисневого голодування клітини будь-якого органу виснажують свої запаси і перестають працювати (у них немає поживних речовин і сил виконувати свої функції) або гинуть. Унаслідок цього в дитини розвиваються різні порушення. Самий чутливий орган до кисневого дефіциту – центральна нервова система, простіше кажучи – мозок (орган, який керує усіма іншими). Тому, внаслідок кисневого дефіциту, порушується повний і чіткий контроль за роботою м'язів. Як результат, тонуз може бути спастичним, високим, трохи підвищеним, трохи зниженим, низьким, гіпотонічним, асиметричним.

- гострі інфекційні захворювання, перенесені матір'ю або ж її хронічні хвороби;

- загальна інтоксикація організму матері;

- шкідливі звички жінки: куріння, вживання спиртних напоїв, прийом наркотичних речовин;

- ранній/пізній токсикоз, загроза переривання вагітності, тонуз матки;

- резус-конфлікт між матір'ю і дитиною;

- важкі: стрімкі або ж, навпаки, затяжні пологи, різного роду родові травми (обвивання пуповиною тощо)

Чи якийсь один чи в сумі цих факторів і може призвести до порушення роботи нервової системи новонародженого та стати причиною відхилень фізичного розвитку дитини.

А будь-які відхилення від норми стають на заваді природному процесу розвитку рухів, а відповідно й загальному розвитку. М'язовий тонуз майже завжди визначає динаміку рухового розвитку дітей. Ну, наприклад, високий або низький тонуз в руці не дає дитині можливості перевернутися на спину або взяти й утримати іграшку в руці, порушення тонузу в ногах не дає можливості повзти або сісти, рівно ходити.

Виділяють гіпертонуз наступних типів:

- загальний, тобто всього організму;

- тільки верхніх кінцівок;

- тільки нижніх кінцівок;

- гемитип, тобто тонуз кінцівок з одного боку: правого чи лівого.

Чи небезпечне таке явище, як гіпертонуз і чим? На що має звернути увагу пильний дорослий?

Діти з підвищеним тонузом неспокійні, часто безпричинно плачуть, погано сплять, гостро реагують на яскраве світло, звуки, навіть тихі. При плачі у таких дітей тремтить підборіддя, вони закидаються назад, вигинаються. Спочатку ледь помітні рухові порушення у малюка, згодом проявляються відхилення в дрібній і загальній моториці, координації, мові.

Можливі проблеми з ходою і поставою – при ходьбі стають на носочки, затримка загального фізичного розвитку. У 6% дітей гіпертонуз зберігається до шкільного віку.

Очевидно, що такі відхилення можуть посилюватися і розвиватися, якщо не вживати заходів. А дорослому, який доглядає за малям, не варто лякатися цього діагнозу, так як нервова система дитини остаточно ще не сформована і на її стан можна ще вплинути. Головне – проявляти пильну увагу до самопочуття і поведінки малюка, вміти розгледіти відхилення і вчасно звернутися за допомогою до фахівця.

У дітей віком до 3-х років, а це діти, які можуть відвідувати групу раннього віку закладу дошкільної освіти, силу м'язів визначають за допомогою спостереження за:

- руховою активністю в цілому та окремо кінцівок;
- ходою;
- координацією рухів;
- здатністю дитини переміщатися в просторі;
- здатністю брати і утримувати іграшки, предмети, а також маніпулювати

з ними;

- здатністю дитини вимовляти звуки.

«Надлишковими» рухами можна вважати:

- тремтіння (тремор);
- повільні химерні рухи кінцівок, тіла (атетоз) і ін.

Які реабілітаційні заходи можна застосовувати? Це:

- масаж;
- гімнастика;
- музикотерапія;
- світло- та кольоротерапія;
- суха імерсія (ефект невагомості);
- кінезіотерапія (лікувальна фізкультура);
- гідротерапія (методи підбираються індивідуально);
- «лікування положенням» (укладання, Тюттори, «коміри» та інші);
- лікувально-реабілітаційне ліжечко «Сатурн» (ефект невагомості + вібромасаж);
- терапія по Войту (фізіотерапевтичний метод лікування пацієнтів з патологіями моторних функцій – рефлекторна локомоція);
- фізіотерапевтичні методи (змінне магнітне поле, синусоїдальні модульовані струми, електрофорез, парафінотерапія, лазеротерапія та інші);
- психолого-педагогічна корекція.

Отже, проблема підвищеного тону у дітей вимагає особливого контролю, в першу чергу – з боку батьків і не тільки. Позитивним убачаємо той факт, що педагоги закладів освіти, які володіють методом «педагогічного спостереження» – одним із основних емпіричних методів педагогічного дослідження, який полягає у систематичному і цілеспрямованому сприйнятті педагогічних явищ з метою вивчення їх специфічних змін у конкретних умовах, а також у пошуку змісту цих явищ, сприятимуть своєчасному виявленню порушень, їх причин. А прийняті в подальшому правильні заходи з корекції, лікування чи реабілітації – це запорука здоров'я і нормального розвитку малюка, в майбутньому здорової людини.

Список використаних джерел:

1. Гіпертонус у дитини: характерні симптоми захворювання і особливості догляду за малюком в період лікування. URL: <https://angelyatko.com.ua/gipertonus-u-ditini-xarakterni-simptomi-zaxvoryuvannya-i-osoblivosti-doglyadu-za-malyukom-v-period-likuvannya/>

2. М'язова гіпотонія у дітей. URL: <https://santalen.com.ua/uk/myazova-gipotoniya-u-ditej/>

3. Як не пропустити гіпертонус у дитини? URL: <https://www.centrmед.com/info/blog/60722/>